Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

9

2023

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 464 sahifa, 30-sentyabr, 2023-yil.

Bosh muharrir:
Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlar, fan, ta'lim, sog'liqni saqlash, madaniyat va sport masalalari bo'yicha maslahatchisi o'rinbosari
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori
Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dots., O'zR Tabiat resurslari vaziri o'rinbosari
Djumaniyazov Maqsud Allanazarovich, Qoraqalpog'iston Respublikasi Tabiat resurslari qo'mitasi raisi
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori
Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori
Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU profesor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU Marketing kafedrasi professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., prof., Atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktaranti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU Ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar departamenti rahbari
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU huzuridagi Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq Markazi xorijiy hamkorlik bo'yicha mutaxassis

Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Imomqulov To'lqin Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Ichki turizmni rivojlanlantirishda davlatning oʻrni ... 7
Dehqonov Burxon Rustamovich, tayanch doktorant

Qishloq xoʻjaligida sugʻorish tizimlari boshqaruvini rivojlantirish yoʻllari ... 11
Mirjamilova Hulkar Nurali qizi, assistent

Yangi Oʻzbekiston sharoitida oʻsimliklar karantini tizimi faoliyatini takomillashtirish va iqtisodiy samaradorligini oshirish ... 15
Alimov Murodkosim Achilovich, mustaqil izlanuvchi

“Yashil iqtisodiyot”da energetika sohasini investitsion holatining statistik tahlili ... 20
Umarov Faxriddin Umar oʻgʻli, katta oʻqituvchi

Yoqilgʻi-energetika korxonalari moliyaviy barqarorligini taʼminlashda investitsion faoliyatning ahamiyati ... 26
Ergashev Muhibbek Aslam oʻgʻli, mustaqil izlanuvchi

Togʻli hududlarda turizm biznesining rivojlanishi ... 31
Abduvakil Alimov Komil oʻgʻli, tayanch doktorant

Taʼlim turizmining nazariy asoslari va Oʻzbekistondagi tendensiyalari ... 38
Maxmudova Nodira Oʻktamovna, tayanch doktorant

Turizmga innovatsion texnologiyalarni joriy qilish shart sharoitlari ... 43
Poʻlatov Maʼmurjon Murodjon oʻgʻli, tayanch doktorant

Mintaqaviy investitsion loyihalarning jozibadorligi tahlillari masalalari ... 46
Davlyatshayev Akmal Ashurmamatovich, dotsent, i. f. n.

Yashil iqtisodiyotning tijorat banklaridagi ahamiyati va ularning raqamlashuvi ... 51
Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi, dotsent, PhD

Turizmni rivojlantirishda “Tourism 4.0” konsepsiyasini joriy etish masalalari ... 57
Yuldasheva Dilnoza Ulugʻbekovna, mustaqil tadqiqotchi

Davlat tomonidan qishloq xoʻjaligini moliyaviy qoʻllab-quvvatlash tizimini takomillashtirish ... 62
Ollokulova Feruza Mansurovna, PhD; **Jabborov Jahongir Abduvohid oʻgʻli,** magistrant

Перспективные направления “Зелёной химии” для Республики Узбекистан ... 66
Султанходжаев Бахтиёр Забихуллаевич

Oʻzbekistonda transport va logistika sohasini rivojlantirish strategiyasi ... 73
Usmonov Botir, magistr

Hududlarda investitsion faollikni oshirishga qaratilgan mexanizmni takomillashtirish ... 78
Sunatullayeva Shaxnoza Xurshid qizi, tayanch doktorant

Qurilish tarmoqlarida boshqaruv faoliyatining iqtisodiy koʻrsatkichlari tahlili ... 82
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich, PhD

Connection between interest rate on loans, cash flow and turnover of funds ... 87
Sharbat Abdullaeva, Professor; Sardor Abdullaev, the applicant

Econometric Analysis of the Impact of IPO on the Market Capitalization of Companies ... 92
Shakhzod Saydullaev, PhD.

Davlat xaridlarini takomillashtirishda byudjet mablagʻlaridan samarali foydalanishning mohiyati va zarurligi ... 101
Raximjonov Kamronbek Ilxomjon oʻgʻli, mustaqil tadqiqotchi

Oʻzbekistonda toʻlov tizimining raqamli transformatsiyasining oʻziga xos xususiyatlari ... 105
Otamurodov Shavkat Nusratillayevich, i. f. d. (DSc); **Eshqulova Nasiba Normoʻminovna,** oʻqituvchi

Tijorat banki xizmatlarida taʼlim kreditining oʻrni va uni takomillashtirish masalalari ... 110
Eldor Uskanov, mustaqil tadqiqotchi

Korxonaning strategik boshqaruvini takomillashtirish ... 114
Maxmudov Nosir Maxmudovich, professor; **Elmurodov Faxriddin Farxodovich,** magistratura tinglovchisi

Respublikada kichik biznesni moliya-kredit mexanizmlari orqali qo'llab-quvvatlash masalalari 120
Ergashev Otamurod Toshtemirovich, PhD

Mulk iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda muammo va yechimlar 125
Ermatov Musojalil Komilovich, kafedrasi dotsenti v. b.; **Abdunazarov Oybek Abdumutalibovich,** katta o'qituvchi

Using intelligent and decision support systems for developing University Curriculum: semi-automated need analysis approach 132
Abduraxmanov Zafar Batirovich; Ikromov Sayidolim Ismoilovich

Challenges of Developing a Competitive Environment in the Context of Economic Liberalization 138
Akobirova Nodira Najmiddin qizi, asisstent

Topical Issues of the Development of Recreational-Tourist and Military-Recreational Activities 141
Alimova Guzal Alisherovna, PhD in economics, docent

Kreditlash jarayonlarida xulq-atvor iqtisodiyoti omilini joriy etish istiqbollari 146
Jo'rayeva Sevara Zakirovna, mustaqil izlanuvchi (PhD)

Portfelli xorijiy investitsiyalarning milliy iqtisodiyotni rivojlantirishdagi roli 152
Kamilova Iroda Xusnitdinovna, PhD

Exploring the Ethical Dimensions of Artificial Intelligence in Advancing Human Rights and Sustainability 156
Matkarimova Gulchekhra Abdusamatovna, Professor

Tijorat banklarida muammoli kreditlar bilan ishlashning nazariy asoslari 163
Maxmudov Rahimjon Xamid o'g'li, mustaqil izlanuvchi

Barqaror iqtisodiy o'sishga yalpi talab va yalpi taklif omillarining ta'siri 170
Nabiyev Ulug'bek Mirodiljon o'g'li, tayanch doktorant

The potential advantages of implementing the Total Quality Education Management (TQEM) concept 175
Otakulov Makhamadjon, PhD

Kichik yashil biznesni yanada rivojlanitirish imkoniyatlari 181
Raximova Kizlarxon Ne'matjon qizi

Jamg'armalar investitsiyalar manbasi sifatida 185
Sadikova Ra'no Abdullayevna, i. f. n., dots.

Davlat moliyasining moddiy asosini oshirish orqali iqtisodiy o'sishga erishish 188
Shamsiyev Shuxrat Sayfutdin o'g'li, mustaqil izlanuvchi

Aholi turmush darajasini oshirishda ijtimoiy himoyaning o'rni 191
Sherjonov Sherjon Alijan o'g'li, mustaqil izlanuvchi

Xo'jalik yurituvchi subyektlar to'lov qobiliyatini aniqlashning nazariy-uslubiy masalalari 196
Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o'g'li, dekan o'rinbosari

Kichik sanoat zonalari faoliyatini samarali boshqarish tamoyillari 203
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich, dotsent; **Adilbekov Allayar Anvarbekovich,** magistrant

Aholini ijtimoiy himoya qilishda pensiya va ijtimoiy nafaqalarning o'rni 206
Aliyev Ma'ruf Komiljon o'g'li, mustaqil izlanuvchisi

Использование методов управления для повышения эффективности производства на предприятиях 212
Алиева Надирахон Абдумаликовна, PhD. доц.; **Тлеумуратова Мадинабону Дилмурат кизи,** ст. 3-курса

Korxonalar moliyaviy barqarorligini ta'minlash mexanizmini takomillashtirish 217
Z. G. Allaberganov, kafedra dotsenti

Davlat fiskal (byudjet-soliq) siyosatining aholi bandligiga ta'siri va uni takomillashtirish 222
Asatullayev Xurshid Sunatullayevich, i. f. n., professor

O'zbekistonda iqtisodiyot tarmoqlariga raqamli iqtisodiyotni shakllantirish omillari 228
Axmedova Yulduz Sunatullayevna, kafedra o'qituvchisi

Moliyaviy risklarni baholash usullari, boshqaruvdagi yondashuvlari 232
Baymuratova Gulirayxon Tursunbayevna, kafedra dotsenti

Sug‘urta kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini ta’minlashda biznes jarayonlarini boshqarish . 236
Baxriyev Dilshod Rizvonkulovich, mustaqil izlanuvchi

Tijorat banklarida investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning ekonometrik modellashtirish ko‘rsatkichlari 242
Berdiyev Akram O‘ktamovich, mustaqil izlanuvchi

Innovatsion muhitni shakllanishi va rivojlanishida investitsiyaning zarurligi 253
Bobobekov Ergash Abdumalikovich

Meva-sabzavotchilik klasterlarida yashil moliyalashtirishning nazariy asoslari va xususiyatlari 258
Botirov Erkinjon Xayitovich, kafedra dotsenti

O‘zbekiston Respublikasida xorijiy investitsiyalarni jalb etish orqali investitsion salohiyatni oshirish 263
G‘aybullayev Odil Baxtiyarovich, kafedra dotsenti v. b.

Tadbirkorlik subyektlarining innovatsion loyihalarini moliyalashtirishni qo‘llab-quvvatlash mexanizmini takomillashtirish 269
Jubanova Bayramgul Aymuratovna, PhD

Soliq ma’muriyatchiligi va uni raqamlashtirishni ekspert baholash yo‘llari 272
Ibragimov Boburshoh Bohodir o‘g‘li, i. f. d. (PhD), doktorant (DSc)

Xalqaro standartlarga muvofiq buxgalteriya autsorserlari tomonidan moliyaviy hisobotlarni transformatsiya qilishni takomillashtirish 278
Islomov Alisher Baxtiyor o‘g‘li, mustaqil izlanuvchi

O‘zbekistonda moliyaviy hisob va hisobotni MHXSlariga transformatsiya qilishda asosiy vositalar hisobini tashkil etish masalalari 284
Qurbonova Shaxrinoz, tayanch doktorant

Yerlarning degradatsiyaga uchrashi va oldini olish bo‘yicha chora-tadbirlar 288
Mamanazarova Nasiba Jo‘rayevna, kafedra doktoranti

Davlat sektorida ichki auditni tashkil etish xususiyatlari 292
Mamirjon Jalollidinov, mustaqil izlanuvchi

Финансирование акционерных общества через рынок капитала 297
Муминов Шохжахон Суюнович, ассистент кафедра

Необходимость развития предпринимательской и страховой деятельности риски на рынке Узбекистана 302
Муятдинов Махмуд Жалелович, независимый исследователь

Инвестиционная привлекательность как фактор экономического развития страны 307
Назарова Гузал Баходировна

Tijorat banklarida kreditlash jarayonlarini takomillashtirish masalalari 312
Nozima Abdullayeva, mustaqil tadqiqotchi

Tijorat banklarining xizmatlar sohasini kreditlash amaliyotiga ta’sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili 316
Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich, kafedra dotsenti v. b.

Современное решение, которое положительно влияет на логистические услуги и резко снижает смертность на перекрестках 326
Тажимуратов Умид Рузматович, Бахриев Иброхим Исометдинович, кандидат медицинских наук, доцент; **Жуманиёзов Эркин Худойберганович,** кандидат медицинских наук, доцент; **Тажимуратов Рузмат Отажанович,** кандидат медицинских наук, **Тажимуратов Абдусами Умид угли,** ученик 10 класса

O‘zbekiston Respublikasi tijorat banklarida dividend siyosati va tendensiyalari tahlili 333
Temirov Abdulaziz Alimjanovich, kafedra dotsenti, i. f. n.

Современное состояние инвестиционного потенциала Республики Узбекистан 339
Топилдиев Соҳибжон Раҳимжонович, DSc; **Одилова Дилноза Барнаевна,** PhD

Portfelli xorijiy investitsiyalarni milliy iqtisodiyotni rivojlantirishdagi roli 345
Tosheva Ziroat Aliqul qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Kichik biznes subyektlarida raqamli texnologiyalardan foydalanishning ilmiy-nazariy jihatlari 349
To'rayeva Nafisa Odilovna, mustaqil izlanuvchi

О достижениях Узбекистана в реализации национальных целей и задач устойчивого развития 355
Турсун Мухитович Ахмедов, и. ф. д., проф.; **Гавхар Рустамовна Хидирова,** докторант, и. ф. ф. д., доц.

Влияние корпоративного управления в зеленой экономике 359
Уринов Бобур Насиллоевич, заведующий кафедрой

Ko'chmas mulkni soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari 366
Fayziyev Farrux Abdullaxojayevich, kafedra dotsenti

Transport tizimi iqtisodiy rivojlantirish yo'nalishlari 374
Fayzullayev Javlonbek Sultonovich, DSc.

Oliy ta'lim muassasalarida byudjet mablag'laridan samarali foydalanishning ayrim fundamental masalalari 382
Xayriddinov Sh. B., mustaqil izlanuvchi

Xalqaro raqamli valyuta bozorini rivojlantirish istiqbollari 385
Xolov Nabijon Qaxramonovich, PhD.

Nodavlat notijorat tashkilotlarning rivojlanishi va hozirgi shart-sharoitlari 391
Xusanov Otabek Nishonovich, PhD, mustaqil izlanuvchi

Banklarining aktivlarini daromadliligini oshirish yo'llari 396
Elbusinova Umida Xamidullayevna, kafedra dotsenti

Особенности методики проведения аудита затрат на производство 401
Хилола Икрамова Ровшан кизи, базовый докторант

Ta'lim islohotlarining ma'naviyatdagi o'rni 407
Bekdavlat Aliyev

O'zbekistonda tijorat banklari emission operatsiyalarining dolzarb masalalari 412
O'ktamova Nozima Narzulla qizi, kafedra dotsenti

Moliyaviy barqarorligi tushunchasining konseptual mohiyati, turlari va asosiy tavsiflari 416
Eshquvatov Aziz Baxtiyorovich, mustaqil izlanuvchi

XX asr jadid ma'rifatparvarlari Abdurahmon Toshkandiy va Abdulla Avloniy axloqiy konsepsiyalaridagi umumiylik va xususiylik 420
Abrorxon Asatulloyev Asatulloyevich, falsafa fanlari doktori (PhD)

Yer resurslaridan foydalanishning iqtisodiy va huquqiy asoslari 424
Abdurahmanova Muqaddas Toxtasinovna

Стратегии привлечения иностранных инвестиций для содействия устойчивому экономическому росту в Республике Узбекистан с акцентом на инициативы зеленого развития 431
Нилуфар Зикируллаева Дилмуродовна, аспирант

Bank tizimi barqarorligini oshirishda kredit risklarining ahamiyati va ularni kamaytirish yo'llari 440
Xolmamatov Farhodjon Kubayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, professor

Baholash faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari va uning huquqiy asoslari 446
Bobirjon Aktamov, mustaqil tadqiqotchi

Suv resurslaridan foydalanishni iqtisodiy boshqarish samaradorligini kompleks baholash uslubiyoti 454
Axmedov Sayfullo Normatovich, t. f. n., mustaqil tadqiqotchi

Oliy ta'lim muassasalarida ilmiy-tadqiqot faoliyatini boshqarishni takomillashtirish metodologiyasini ishlab chiqish 459
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li

TARAQQIYOT ПРОГРЕСС PROGRESS

SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI VA UNI RAQAMLASHTIRISHNI EKSPERT BAHOLASH YO'LLARI

Ibragimov Bobursh oh Bohodir o'g'li
iqtisodiyot bo'yicha falsafa doktori (PhD), Fiskal institut doktoranti (DSc)

Annotatsiya: Soliq ma'muriyatchiligini oqilona tashkil etish tadbirkorlikni rivojlantirish hamda byudjet daromadlarini barqaror shakllantirish uchun xizmat qiladigan omillardan hisoblanadi. Chunki oqilona soliq siyosatining ijrosi to'liq ta'minlanishi soliq ma'muriyatchiligini to'g'ri va samarali tashkil etish hamda ma'muriy bosimni pasaytirishga bog'liqdir. Maqolada mamlakatimizda jamiyat hayotining barcha sohalarini raqamlashtirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar davrida soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish zaruriyati, uning ahamiyatiga baho berilgan hamda uni takomillashtirish bo'yicha berilgan takliflar ekspert baholash usuli yordamida ilmiy jihatdan asoslangan.

Kalit so'zlar: soliq, davlat byudjeti daromadi, soliq siyosati, soliq ma'muriyatchiligi, raqamlashtirish, ekspert baholash, soliq nazorati.

Abstract: Rational organization of tax administration is one of the factors that serve to develop entrepreneurship and stable formation of budget revenues. Because the full implementation of a reasonable tax policy depends on the correct and effective organization of the tax administration and the reduction of administrative pressure. In the article, the need to improve the tax administration during the period of reforms for the digitalization of all spheres of society's life in our country is evaluated, its importance is assessed, and the suggestions for its improvement are scientifically based using the method of expert evaluation.

Key words: tax, state budget revenue, tax policy, tax administration, digitization, expert assessment, tax control.

Аннотация: Рациональная организация налогового администрирования является одним из факторов, способствующих развитию предпринимательства и стабильному формированию доходов бюджета. Потому что полноценная реализация разумной налоговой политики зависит от правильной и эффективной организации налогового администрирования и снижения административного давления. В статье оценивается необходимость совершенствования налогового администрирования в период реформ в нашей стране для цифровизации всех сфер общественной жизни, его значение, а также научно обоснованы предложения по его совершенствованию с использованием метода экспертной оценки.

Ключевые слова: налог, доходы государственного бюджета, налоговая политика, налоговое администрирование, цифровизация, экспертная оценка, налоговый контроль.

KIRISH

"Raqamli O'zbekiston–2030" strategiyasida mamlakatni rivojlantirishning asosiy ustuvor yo'nalishlaridan biri "davlat organlarining faoliyatiga raqamli texnologiyalarni joriy etish va ulardan foydalanish samaradorligini baholash tizimini joriy etish" belgilab berilgan [1]. Ushbu vazifa ijrosi davlat soliq xizmati organlarining soliq to'lovchilar bilan ishlash usul va shakllarini tubdan o'zgartirishni talab qiladi. Soliq to'lovchilar bilan amalga oshiriladigan ishlar sifati davlat soliq xizmati organlari tomonidan taqdim etiladigan xizmatlar ularning ehtiyojlari va talablariga qanchalik mos kelishiga bog'liq. Bu esa axborot va ko'rsatiladigan interaktiv xizmatlar doirasini kengaytirish soliq to'lovchilarning o'z majburiyatlarini ixtiyoriy ravishda bajarish darajasini oshirishning asosiy omili hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mavzuga doir tadqiqotlarni olib borish va natijalarni asoslash maqsadida mantiqiy fikrlash, analiz, sintez, taqqoslash, guruhlash va ekspert baholash kabi usullardan foydalanildi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Dunyoning barcha davlatlarida shiddat bilan kechayotgan raqamlashtirish jamiyat hayotini yaxshilashga qaratilgandir. Shu sababli ushbu jarayonni iqtisodiyot sohasida takomillashtirish boʻyicha amalga oshirilgan tadqiqotlarda olimlar raqamlashtirishning afzalliklari xususida oʻz fikrlari bildirmoqda. Xususan, O. A. Alekseenko [2], B. B. Kovalenko [3], E. Martin, L. Martin [4], X. S. Muxitdinov [5], O. S. Umarov [6] tomonidan raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatson boshqarish samaradorligini oshishi, raqamli transformatsiyaning imkoniyatlari barqaror raqobatdosh ustunliklar yaratishi hamda davlat xizmatlari koʻrsatish sifatining oshirish imkon berishi taʼkidlanadi.

Shuningdek, tadqiqotlarimizda soliq maʼmuriyatchiligini raqamlashtirish oʻz navbatida soliqlarni oʻz vaqtida hamda toʻliq toʻlashni nazorat qilishni sezilarli darajada osonlashtirish, maʼmuriy xarajatlarni kamaytirish va huqubuzarlikka moyil soliq toʻlovchilar toifasi bilan ishlashni soddalashtirish uchun xizmat qilish xususida toʻxtalganmiz [7–12].

TAHLIL VA NATIJALAR

Davlat soliq xizmati organlari tomonidan yuridik shaxslar, yakka tartibdagi tadbirkorlar va fuqarolarning soliqlarni toʻlash boʻyicha konstitutsiyaviy majburiyatlarni bajarish uchun eng qulay shart-sharoitlarni taʼminlash uchun zamonaviy texnik vositalardan foydalangan holda soliq toʻlovchilar bilan axborot-tushuntirish ishlarini olib borishda ilgʻor shakllar va usullarni amaliyotga joriy etish boʻyicha bir qator ishlar amalga oshirilmoqda.

Oʻzbekiston Respublikasi Davlat soliq qoʻmitasining soliq. uz saytiga bir kunda koʻruvchilar 2500 tadan ortiq, jami tashrif buyuruvchilar esa 80000 tadan ortiqni tashkil etadi[1]. Ushbu raqamlar soliq toʻlovchilarning davlat soliq xizmati organlari tomonidan koʻrsatilayotgan xizmatlardan foydalanish darajasining oʻsib borayotganini koʻrsatmoqda.

Davlat soliq xizmati organlari tomonidan soliq toʻlovchilarga 45 ta elektron davlat xizmatlari koʻrsatilib kelinmoqda. Elektron tarzda koʻrsatilayotgan xizmatlar yoʻnalishlari:

- murojaatlarni yuborish;
- roʻyxatga olish;
- hisobotlarni yuborish;
- axborotlar olish;
- maʼlumotnomalar olish;
- soliqlarni hisoblash;
- soliqlarni toʻlash;
- kontragent haqida maʼlumotlar olish kabi guruhlardan iborat[2].

Hozirda davlat soliq xizmati organlar tomonidan yuridik shaxslar, jismoniy shaxslar va yakka tartibdagi tadbirkorlar uchun shaxsiy kabinetlar orqali xizmat koʻrsatish yoʻlgan qoʻyilgan boʻlib, ushbu tizimi orqali yuridik, jismoniy shaxslar hamda yakka tartibdagi tadbirkorlar 45 turdagi elektron xizmatlar koʻrsatilib kelinmoqda. 2020-yil yanvar oyida yuridik shaxslar, jismoniy shaxslar va yakka tartibdagi tadbirkorlarga shaxsiy kabinetlardan 198866 marta foydalanilgan boʻlib, 2021-yil yanvar oyida ushbu koʻrsatkich 451396 tani tashkil etgan. 2023-yil sentyabr oyida shaxsiy kabinet orqali koʻrsatilgan 108528 ta xizmatlarning 82 foizi ortiqcha toʻlovlarni qaytarish toʻgʻrisida boʻlgan[3].

Davlat soliq xizmati organlari tomonidan soliq toʻlovchilarning koʻrsatilayotgan elektron davlat xizmatlar turining oʻsishi soliq toʻlovchilarga:

- kunning xohlagan paytida zarur axborotlarni olish;
- byudjet bilan hisob-kitoblarini tezkor nazorat qilib borish;
- soliq organiga bormasdan oʻzini qiziqtirgan savol yoki masala boʻyicha murojaat qilish;
- soliqlarni onlayn toʻlash kabi koʻplab imkoniyatlar berdi.

Shu sababli ham Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori bilan tasdiqlangan “Davlat soliq qoʻmitasi Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish strategiyasi”da soliq maʼmuriyatchiligini raqamlashtirish boʻyicha 9 ta asosiy ustuvor vazifalari belgilangan. Ushbu vazifalarni muvaffaqiyatli ijrosi soliq maʼmuriyatchiligida mavjud tadqiqotlarimizda aniqlangan soliq maʼmuriyatchiligi sohasida bir qator oʻz yechimini kutayotgan muammolarni ijobiy hal etishga xizmat qiladi (1-jadval).

Olimlar [8] tomonidan tadqiqotlar natijasida soliq maʼmuriyatchiligi tizimini raqamlashtirishning bir qator afzalliklari eʼtirof etilgan:

- soliq maʼmuriyatchiligi xarajatlari kamayishi;
- soliq toʻlashdan boʻyin tovlash holatlarini aniqlash imkoniyatini oshishi;
- soliq toʻlovchilarga maʼmuriy bosimni kamayishi;

1 2022-yil 24-sentyabr holatiga soliq. uz. sayti maʼlumoti.
2 2022-yil 24-sentyabr holatiga soliq. uz. sayti maʼlumoti.
3 2022-yil 24-sentyabr holatiga soliq. uz. sayti maʼlumoti.

- korrupsiya riski darajasi pasayishi;
- soliq ma'muriyatchiligi bosimi pasayishi va biznes ko'lamining kengayishi evaziga soliq bazasini oshishi.

Fikrimizcha, olimlar tomonidan e'tirof etilgan ushbu afzalliklardan tashqari soliq ma'muriyatchiligini raqamlashtirish natijasida:

- soliq bazasi bilan bog'liq axborotlar elektron bazasini shakllantirish;
- soliq to'lovchilarga kontragentlar to'g'risidagi axborotlarni yetkazib berish;
- soliq qarzdorlik holati to'g'risidagi tezkor axborotlarni shakllantirish;
- soliq to'lovchilar uchun zarur qonunchilikdagi yangiliklar, uslubiy-tushintirish hujjatlarini tezkor yetkazish;
- soliq to'lovchilar, vakolatli organlar bilan o'zaro hamkorlik masalalarda tezkor va sifatli axborot almashuvini amalga oshirish yo'lga qo'yiladi.

4.3.1-jadval: Soliq ma'muriyatchiligi muammolari tizimi va ular mazmuni tasnifi

Nazariy muammolar	Huquqiy muammolar	Tashkiliy muammolar	Uslubiy muammolar
Soliq ma'muriyatchiligi va uning mazmuni bo'yicha yagona to'xtam yo'qligi	Soliq Kodeksi va me'yoriy hujjatlarda soliq ma'muriyatchiligi mazmuniga ta'rif tasdiqlanmagan.	Soliq ma'muriyatchiligi tizimi aniq tasnifi mavjud emas.	Soliq ma'muriyatchiligi tizimi belgilanmaganligi natijasida ular bo'yicha uslubiy yaxlitlik yo'q.
Soliq ma'muriyatchiligi funksiya va vazifalari bo'yicha qarashlar turlicha ekanligi	Soliqqa tortish va soliq ma'muriyatchiligi bir qonun hujjati bilan tartibga solinadi. Alohida Soliq protsessual qonuni mavjud emas	Soliq Kodeksi va me'yoriy hujjatlarda soliq ma'muriyatchiligi funksiya va vazifalari aniq belgilanmagan	Soliq ma'muriyatchiligi funksiya va vazifalari ijrosini ta'minlovchi uslubiy hujjatlar to'liq shakllantirilmagan
Soliq ma'muriyatchiligi sifati bo'yicha ko'rsatkichlar tizimiishlab chiqilmaganligi	Me'yoriy hujjatlar bilan soliq ma'muriyatchiligi darajasi sifatini baholash bo'yicha me'yoriy hujjat mavud emas	Me'yoriy hujjatlar bilan soliq ma'muriyatchiligi darajasini sifat jihatdan baholash tizimi belgilab qo'yilmagan	Soliq ma'muriyatchiligi sifati ko'rsatkichlarini aniqlash uslubiyoti mavjud emas.
Soliq ma'muriyatchiligi va soliqqa tortish tamoyillari farqlar noaniq bo'lib qolgan.	Soliq Kodeksi va me'yoriy hujjatlarda soliq ma'muriyatchiligi tamoyillari belgilab qo'yilmagan.	Soliq ma'muriyatchiligi tamoyillari aniq tasnifi mavjud emas.	Soliq ma'muriyatchiligi tamoyillari mazmuni bo'yicha sharhlar yo'qligi
Soliq ma'muriyatchiligi vakolatli organlar yagona tizimi yo'qligi	Qonun hujjatlarida soliq ma'muriyatchiligi vakolatli organlari fuknsiya va vazifalarida takroriylik mavjud	Soliq ma'muriyatchiligi vakolatli organlari soni haddan ortiq ko'p.	Soliq ma'muriyatchiligi vakolatli organlari me'yoriy hujjatlarida davlat manfaatlarining ustunlik berish amaliyotining mavjudligi

Tahlillar natijasiga ko'ra raqamli iqtisodiyot sharoitida soliq organlari ma'muriy bosim tamoyilidan voz kechib, soliq ma'muriyatchiligini raqamli tizim asosida soliq to'lovchilar bilan hamkorlikda amalga oshirishi zarur, deb hisoblaymiz. Bu mamlakatimizda soliq organlari va soliq to'lovchilar o'rtasidagi munosabatlarni "o'zaro hamkorlik" tamoyili asosida tashkil etish borasidagi islohotlar mos keladi.

Soliq ma'muriyatchiligi raqamli tizimni yaratilishi natijasida soliq to'lovchilarni moliyaviy-xo'jalik faoliyati natijasi samaradorligini ta'minlash va davlatning byudjetga soliq to'lovchi daromadidan o'ziga tegishli ulushni olish xavflari darajasi pasayadi.

Mamlakatimizda soliq ma'murchiligini takomillashtirish bo'yicha tizimli islohotlar amalga oshirilmoqda. Bu esa tadbirkorlikni yanada rivojlantirish va davlat byudjeti daromadlari barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Shu boizdan mazkur tadqiqotlarimiz natijalariga ko'ra, soliq ma'murchiligini takomillashtirish bo'yicha quyidagilar taklif etilmoqda:

- soliq va soliqqa tortish jarayonlarida to'liq avtomatlashtirilgan nazorat tizimi (ANT)ni joriy qilish;
- soliq xavfini boshqarish va soliq xavfi mavjud soliq to'lovchilar bilan ishlashni "soliq-bank-is'temolchi" integratsiyalashgan tizimni yanada takomillashtirish asosida onlayn rejimida tashkil etish;
- soliq to'lovchilarga kompleks xizmatlar ko'rsatish va ular bilan soliq organlari o'rtasida ma'lumot almashinuvini ta'minlovchi yagona (sodda) dasturiy ta'minotni ishlab chiqish;
- soliq jarayonlarini avtomatlashtirish asosida boshqaruv organlarida xodimlar sonini kamaytirish;
- soliq hisobotlarini tuzish majburiyatini soliq organlari zimmasiga o'tkazish;

- barcha soliq to'lovchilarni soliq monitoring tizimiga o'tishini rag'batlantirish;
- raqamli soliq auditini joriy etish.

Fikrimizcha, mazkur chora-tadbirlar soliq ma'murchiligini takomillashtirish va soliq ma'muriyatchiligi ma'muriy bosimini kamaytirishga xizmat qiladi. Tadqiqotlarimiz natijasida kiritilgan ushbu takliflarni ilmiy jihatdan asoslash maqsadida "ekspert baholash" usuli asosida ekonometrik tahlillar amalga oshirildi.

Ta'kidlash lozimki, ekspertlar ma'lum bir yoki o'z sohasi bo'yicha yetakchi mutaxassislar bo'lib, ular o'zlarining vakolatlari doirasida u yoki bu hodisa va jarayonlar bo'yicha xulosalar ishlab chiqadilar. Ekspert baholash usulining mohiyati ekspertlar tomonidan muammolarning intuitiv – mantiqiy tahlil qilinishidan iboratdir. Ekspertlarning ishlov berishlari natijasida olingan umumlashma fikrlari muammoni hal qilish deb qabul qilinadi. Intuitsiyadan, mantiqiy fikrlardan va miqdoriy baholardan kompleks foydalanish muammoni samarali hal qilish imkonini beradi.

Ekspert baholash usulini qo'llash jarayonida asosan, ekspertlarni miqdoriy jihatdan tanlash va ekspert guruhlarini shakllantirish, ularning kompetentlik darajasini baholash, ekspertlar fikrlarining kelishuvchanlik darajasini aniqlash, ekspertlar tomonidan ma'lumotlarni qayta ishlash va olingan natijalar yuzasidan muayyan qarorlar qabul qilish kabi masalalarga asosiy e'tibor qaratiladi.

Ekspert baholashda "mutaxassislar fikrining kelishuvchanligi" juda muhim ahamiyat kasb etadi. Mutaxassislar fikrining kelishuvchanlik darajasini baholash uchun "konkordatsiya koeffitsiyenti"dan foydalanildi (1-formula):

$$W = \frac{12 \times S}{n^2 \times (m^3 - m)} \quad (1)$$

bu yerda:
W – konkordatsiya koeffitsiyenti;
n – jalb etilgan ekspert – mutaxassislar soni;
m – obyektlar, ya'ni qayta ishlovchi sanoat tarmoqlari soni;
S – konkordatsiya koeffitsiyentidagi miqdoriy kattaligi.
Konkordatsiya koeffitsiyentidagi miqdoriy kattaligi (S) quyidagicha aniqlanadi:

$$S = \sum_{i=1}^{m} \left(\sum_{s=1}^{n} r_{is} - \bar{r} \right)^2 \quad (2)$$

bu yerda:
r_{is} – i-chi obyektga s-chi ekspert tomonidan berilgan baho.

Konkordatsiya koeffitsiyentining qabul qilish qiymatiga qarab ekspertlar fikrining kelishuvchanlik darajalari aniqlanadi. Bunda Xarringtonning [14] verbal – sonli shkalasida foydalaniladi (2-jadval).

2-jadval: Xarringtonning verbal – sonli shkalasi

№	Konkordatsiya koeffitsiyentining son qiymatlari	Ekspertlar fikrining kelishuvchanlik darajalari
1	$0 \le W < 0.2$	Kelishuvchanlik juda past
2	$0.2 \le W < 0.37$	Kelishuvchanlik past
3	$0.37 \le W < 0.64$	Kelishuvchanlik o'rta
4	$0.64 \le W < 0.8$	Kelishuvchanlik yuqori darajada
5	$0.8 \le W < 1.0$	Kelishuvchanlik juda yuqori darajada

Bundan tashqari, aniqlangan konkordatsiya koeffitsiyentining ahamiyatliligini baholash uchun Pearsonning moslik χ^2 – mezoni qabul qilinadi.

χ^2 – taqsimot K = n–1 erkinlik darajasi bilan quyidagi qiymatni qabul qiladi:

$$\chi^2 = \frac{12 \times S}{nm(m+1) - \frac{1}{m-1}\sum_{i=1}^{n} T_i} \quad (3)$$

Agar $\chi^2_{haq} > \chi^2_{his}$ bo‘lsa, ekspertlar fikrining kelishuvchanlik darajasi o‘rinlidir, aks holatda bunday kelishuvchanlik ahamiyatsiz bo‘lib chiqadi.

Ekspertlar soliq ma’muriyatchiligini raqamlashtirish qanday afzalliklarga ega ekanligini baholash maqsadida quyidagi savol qo‘yildi:

Savol: Istiqbolda soliq ma’murchiligini takomillashtirishda quyidagi yo‘nalishlardan qaysi biri samarali hisoblanadi?

Ekspertlar tomonidan mazkur savolga javob topish maqsadida “5 ballik baholash shkalasi” qabul qilindi va ular tomonidan ustuvor yo‘nalishlarga quyidagi ballar belgilab berildi (3-jadval).

3-jadval: Istiqbolda soliq ma’murchiligini takomillashtirishning ustuvor yo‘nalishlarga ekspertlar tomonidan berilgan ballar

№	Baholanayotgan ustuvor yo‘nalishlar	Ekspertlar				
		1	2	3	4	5
1	Soliq va soliqqa tortish jarayonlarida to‘liq avtomatlashtirilgan nazorat tizimi (ANT) ni joriy qilish	5	4	5	5	5
2	Soliq xavfini boshqarish va soliq xavfi mavjud soliq to‘lovchilar bilan ishlashni “soliq-bank-is’temolchi” integratsiyalashgan tizimni yanada takomillashtirish asosida onlayn rejimida tashkil etish	4	5	4	4	3
3	Soliq to‘lovchilarga kompleks xizmatlar ko‘rsatish va ular bilan soliq organlari o‘rtasida ma’lumot almashinuvini ta’minlovchi yagona (sodda) dasturiy ta’minotni ishlab chiqish	4	4	5	4	4
4	Soliq jarayonlarini avtomatlashtirish asosida boshqaruv organlarida xodimlar sonini kamaytirish	5	4	5	4	4
5	Soliq hisobotlarini tuzish majburiyatini soliq organlari zimmasiga o‘tqazish	3	2	1	2	3
6	Barcha soliq to‘lovchilarni soliq monitoring tizimiga o‘tqazish	4	3	2	3	4
7	Raqamli soliq auditini joriy etish	5	4	5	5	4

Tadqiqot natijalarini aniqlash uchun 1-formula yordamida ekspertlar fikrlarining kelishuvchanlik darajasi, ya’ni konkordatsiya koeffitsiyenti (W) hisoblanadi. Ko‘rib chiqilayotgan jarayonda tanlangan ekspertlar soni $n = 5$ ta va baholanayotgan obyektlar soni $m = 7$ tadan iborat.

Olingan tahlil natijalarining ko‘rsatishicha, yo‘nalishlar bo‘yicha ekspertlar fikrining kelishuvchanlik darajasi (W), ya’ni konkordatsiya koeffitsiyenti 0,71 qiymatni tashkil etgani holda ushbu qiymat Xarringtonning verbal – sonli shkalasi bo‘yicha 4-tartib raqamli oraliqqa to‘g‘ri keldi. Ya’ni kelishuvchanlik yuqori darajada ekanligini ko‘rsatadi.

Shuningdek, konkordatsiya koeffitsiyentining ahamiyatliligi Pearsonning moslik χ^2 – mezoni bo‘yicha baholandi. Baholash natijalariga ko‘ra,

$$\chi^2_{haq} = 21{,}18 > \chi^2_{haq} = 12{,}59159$$

teng bo‘lib, ekspertlar fikrining kelishuvchanlik darajasi o‘rinlidir.

Darajalar yig‘indisini olish asosida ko‘rib chiqilayotgan parametrlarning vazn ko‘rsatkichlarini hisoblash mumkin. Shu maqsadda so‘rov matritsasi $s_{ij} = x_{max} - x_{ij}$ formulasi bo‘yicha o‘zgartirilgan darajalar matritsasiga aylantiriladi (4.3.4-jadval), bu yerda $x_{max} = 5$.

4-jadval: O‘zgartirilgan darajalar matritsasi[4]

Obyektlar ↓ / Ekspertlar →	1	2	3	4	5	Jami	Qaror vazni
1	0	1	0	0	0	1	0,02632
2	1	0	1	1	2	5	0,1316
3	1	1	0	1	1	4	0,1053
4	0	1	0	1	1	3	0,07895
5	2	3	4	3	2	14	0,3684
6	1	2	3	2	1	9	0,2368
7	0	1	0	0	1	2	0,05263
Jami						38	1

4 Muallif hisob-kitoblari asosida tuzilgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqotlari bo‘yicha amalga oshirilgan ekonometrik tahillarimiz mamlakatimizda soliq ma’murchiligini takomillashtirishda “Soliq va soliqqa tortish jarayonlarida to‘liq avtomatlashtirilgan nazorat tizimi (ANT)ni joriy qilish” yo‘nalishi bo‘yicha ishlab chiqilgan takliflar ekspertlar fikrining kelishuvchanlik darajasi yuqori ekanligi tasdiqlaydi hamda mazkur yo‘nalishning ustuvorligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Shuningdek, soliq ma’muriyatchiligi tizimini raqamlashtirish soliq organlari faoliyati samaradorligini oshirish hamda byudjetga soliqlarni o‘z qatida undirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktyardagi PF–6079-sonli Farmoni. “O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami”, 2020-yil 12-oktyabr, 40-son, 443-modda.
2. Алексеенко О. А. Цифровизация глобального мира и роль государства в цифровой экономике / О. А. Алексеенко, И. В. Ильин // Информ. общество. – 2019.
3. Kovalenko, B. B. Digital transformation: ways of creating competitive advantages of business organizations. Science and business: ways of development, 2017, no. 9(75), pp. 49–52. (In Russ.).
4. Elling, M., Lehmann, M. The Impact of Digitalization on the Insurance Value Chain and the Insurability of Risks. In: 21st APRIA, 2017 Annual Conference. Session 2B – Technology, 2017.
5. Muxitdinov X. S. Tadbirkorlikda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari // Innovatsion iqtisodiyot: muammo, tahlil va rivojlanish istiqbollari. Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman. – 40–49 betlar .
6. Umarov O. S. Raqamli iqtisodiyot va uni rivojlanish tendensiyalari. // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar ilmiy elektron jurnali. №3 may-iyun, 2018.
7. Isroilov B. I., Ibragimov B. B. Issues of using economic analysis in ensuring tax control. // Finance Journal, 2015. Vol. 69–73.
8. Ibragimov B. B. Soliq qonunchiligini takomillashtirish masalalari. //“Raqamli iqtisodiyot sharoitida buxgalteriya hisobi, hisobot va auditini xalqaro standartlar asosida tashkil qilishining dolzarb masalalari” (Samarqand 2021, Sam ISI). – 41–45 b.
9. Ibragimov B. B. Hisob tizimi ma’lumotlaridan soliq munosabatlarini tartibga solishda foydalanish. //Agroiqtisodiyot, №3, 2019.
10. Isroilov, B., Ibragimov, B. State and prospects of the aviation transport economy as a component of the national transport system. // // Review of Economics and Financethis link is disabled, 2023, 21, pp. 1077–1094.
11. B. B. Ibragimov. Soliq ma’muriyatchiligini raqamlashtirish soliq to‘lovchi bilan hamkorlikni qay darajada ta’minlaydi. // O‘zbekiston milliy axborot Agentligi – 2022, 26-avgust.
12. Ibragimov, B. B. Surrent issues of regulation oftax relations. // SAARJ Journal on Banking & Insurance Research (SJBIR) http://saarj. com. ISSN: 2319–1422 Vol 9, Issue 4, July 2020. – pp. 50–56.
13. Петухова Р. А., Григорьева Я. А. Налоговое администрирование в условиях цифровой экономики. // Вестник Томского государственного университета. Экономика. 2019. № 46. DOI: 10. 17223/19988648/46/21.
14. Галиновский А. Л., Самсонов К. С. и др. Сравнение различных методов контроля и диагностики качества керамики методом экспертного оценивания. Инновация и экспертиза. 2017. Выпуск 1 (19). – 68 с.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov
Musahhih: Xondamir Ismoilov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 9

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Тел.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

“Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.